

2. případová studie - Západočeská překližka

1FU201 – Účetnictví I.

Semestr: 3.

Cvičící: ing. Marie Zelenková, Ph.D.

Číslo cvičení: 003

Název skupiny: XXXX

Jména členů skupiny: Berník Tomáš, Jiroutová Adéla, Kalinovská Romana,
Kourková Zuzana, Pleva Michal

Úkol č. 0

Viz tabulky v příloze.

Úkol č. 1

Americký deník je zjednodušené podvojně účetnictví, kde je spojeno účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, čímž je zjednodušena účetní agenda. Na druhou stranu, pokud má obsahovat všechny účty alespoň základních účtových skupin, jedná se o rozsáhlou tabulku, kterou není prakticky možné vést „v ruce“. Jednotlivé účetní případy se zapisují na řádky pod sebou a zaúčtovávají na příslušné účty – každý na „svém řádku“.

Úkol č.2

Výkaz zisků a ztrát firmy Západočeská překlážka za leden (v tis. Kč) – druhové členění			
Náklady		Výnosy	
Odpisy	1 305	Tržby	6 500
Spotřeba materiálu	700	Změna stavu nedokončené výroby	160
Mzdy	1 790	Změna stavu výrobků	920
Poplatky	72		
Služby	141		
Úroky	500		
ZISK	3 072		

Úkol č. 3

Účty „Změna stavu“ jsou pasivní podvojně účty k účtům „Nedokončená výroba“ či „Výrobky“. Používáme je v případě, že účtuje s druhovým členěním nákladů. Pak při pohybu na účtech „Nedokončená výroba“ či „Výrobky“ musíme souvztačně účtovat tyto pohyby na účtech „Změna stavu“. Pokud tedy například dojde k vytvoření nedokončené výroby, zaúčtujeme ji na stranu „má dáti“ na účtu „nedokončená výroba“ a na „dal“ na účet „změna stavu nedokončené výroby“. Podobně bychom účtovali například vyskladnění výrobků na „dal“ na účtu „výrobky“ a „má dáti“ na účtu „změna stavu výrobků“.

Úkol č. 4

Úpravou provozních nákladů období: provozní výnosy běžného období (tržby) se ponechají v původní výši a upraví se výše zmíněných nákladů tak, aby se jejich upravená výše věcně vázala k těm výkonům, ke kterým se váží i výnosy.

Úpravou provozních výnosů: provozní náklady období se ponechají v původní výši a provede se úprava provozních výnosů, a to tak, aby se věcně vázaly ke stejným výkonům jako náklady. Po této úpravě zahrnují výnosy i ty výkony, které byly v daném období vyprodukovány, ale nebyly realizovány. Proto se tato metodika výpočtu mnohdy označuje jako *koncepce vyprodukovaného výsledku*, tím se chce pouze naznačit, že při jeho zjišťování vstupují do výpočtu kromě realizovaných výkonů i další veličiny, a to provozní výsledek realizovaný.

Česká legislativa vyžaduje druhý přístup – úpravu provozních výnosů. Tento požadavek je uveden v příloze č. 2 k vyhlášce 500/2002 Sb.

Úkol č. 5

Znaménko změny stavů ve výsledovce (při úpravě výnosů) je ovlivněno rozdílem konečného a počátečního stavu vnitropodnikových zásob (nedokončená výroba, výrobky). Tedy: $ZS = KS - PS$. Je-li $KS > PS$, znamená to, že firma víc vyrobila než prodala a výnosy se musí tudíž **zvýšit (+změna stavů)** oproti samotným tržbám. Jeli $KS < PS$, znamená to, že firma prodala víc než vyrobila, její výnosy se vztahují i k výrobkům, které nevyrobila v daném účetním období, ale již je měla původně na skladě, a musí se tedy (výnosy) **snížit o změnu stavů (-změna stavů)**. Tento princip platí tehdy, pokud považujeme účty změny stavů za výnosové účty a PS a KS vyjadřujeme na straně „dal“.

Úkol č. 6

Výkaz zisků a ztrát firmy Západočeská překlíčka za leden (v tis. Kč) – účelové členění			
Náklady		Výnosy	
Náklady na prodané výrobky	1420	Tržby	6 500
Prodejní náklady	495		
Administrativní náklady	763		
Náklady na výzkum	250		
Finanční náklady	500		
ZISK	3 072		

Zatímco druhová výsledovka ukazuje náklady členěné podle druhů a každý druh těchto nákladů zobrazuje *celkové náklady daného druhu*, ať už se vztahují na prodané či neprodané (popř. nedokončené) výrobky, účelová výsledovka zobrazuje náklady členěné podle účelu (funkce) jejich využití a náklady pouze na prodané výrobky. Jelikož druhová výsledovka zobrazuje i náklady na neprodané výrobky, je potřeba upravit náklady (popřípadě výnosy) o *změnu stavu vnitropodnikových zásob* – tím se v konečném výsledku zobrazí údaje, které souvisejí pouze s prodanými výrobky.

Úkol č. 7

Náklady na prodané výrobky jsou veškeré náklady, které byly použity k výrobě – tzn. nejenom materiál ale i mzdy související s výrobou, odpisy související s výrobou, popř. jiné další náklady, které přímo souvisejí s výrobou výrobků. Náklady na prodané výrobky se vztahují pouze na výrobky prodané, ne všechny vyrobené.

Účtuje se takto: při výrobě se všechny náklady související s výrobou účtují na účet „nedokončená výroba“ na stranu „má dáti“ a na různé nákladové účty na „dal“. Po dokončení výroby se převedou z účtu „nedokončená výroba“ na účet „výrobky“. Při prodeji se výrobky „odebírají“ z účtu „výrobky“ a právě souhrn odebraného množství (peněžního) z tohoto účtu je roven nákladům na prodané výrobky.

Úkol č. 8

V případě Západočeské překlíčky je hrubá marže 5080. Vypočte se jako rozdíl výnosů a nákladů na prodané zboží. Hrubá marže je tedy jakási přidaná hodnota zboží či výrobků – kdybychom zboží (výrobky) prodali za cenu, která se rovná ceně, kterou jsme museli vynaložit na jeho (jejich) pořízení (výrobu), byla by hrubá marže 0. Jelikož ale prodáváme za cenu vyšší, rozdíl mezi těmito náklady na pořízení (výrobu) a tržbou, kterou prodejem daného zboží získáme, se nazývá marže. Marži nelze zjistit z druhové výsledovky, neboť ta nám nepodává žádnou informaci o nákladech na prodané zboží – ty jsou rozprostřeny v agregovaných položkách - odpisy, mzdy, atd.

Hrubý zisk je ale u ZP pouze 3072, neboť k vypočtení hrubého zisku je zapotřebí započíst další náklady, jako např. administrativní či odbytové náklady. Pokud bychom neměli žádné další náklady, pouze náklady spojené s pořízením (výrobou) zboží, rovnal by se zisk marži. Tento případ ale často nenastává.

Úkol č. 9

I když firma nic neprodá, v druhové výsledovce se díky účtům „změna stavu NV“ a „změna stavu výrobků“ objeví výnosy - v našem případě 2500. Jsou to vlastně náklady na výrobu všech výrobků (dokončených i nedokončených). Tento přístup nezohledňuje to, že firma nic neprodala, nezohledňuje to, že fakticky jsou tyto výnosy pouze přeměna materiálu na nedokončené výrobky (či hotové výrobky), které zůstaly u firmy na skladu. Tento přístup nepovažujeme za správný, neboť uvádí zavádějící informaci o výnosech – firma nemusí prodávat, jen vyrábět a přesto dosahuje určitých výnosů. I když asi ne tak vysokých, jako kdyby výrobky prodala (neboť by je prodala s vyšší než pořizovací cenou).

Úkol č. 10

ČEZ prezentuje výsledovku druhovou, nelze u něj tedy zjistit hrubá marže (viz výše). Zentiva prezentuje výsledovku účelovou, hrubou marži má (v roce 2005) 7 295 356 tis. Kč.

Úkol č. 11

Ve výsledovce Zentivy není změna stavů, neboť v účelové výsledovce se tento údaj neuvádí (viz výše) a u společnosti ČEZ není změna stavů z povahy její činnosti. Změna stavů totiž zobrazuje výrobků na skladu a firma ČEZ svou činností (výroba a distribuce elektrické energie) žádné skladové zásoby netvoří.

Úkol č. 12

§25, odstavec 4c) zákona č. 563/1991 Sb. O účetnictví říká: vlastními náklady u zásob vytvořených vlastní činností se myslí přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i část nepřímých nákladů, která se vztahuje k výrobě nebo k jiné činnosti.

Jinými slovy: vlastní náklady jsou náklady podniku, které musel podnik sám vynaložit na to, aby byl výrobek vyroben. Jde jednak o náklady přímé (materiál, mzdy pracovníků), tak nepřímé (odpisy strojů, výrobních budov).

Úkol č. 13

a)

Cash flow je pohyb peněz a peněžních ekvivalentů (např. bezhotovostní peníze na účtu), jsou to tedy příjmy, které podnik obdržel a výdaje, které podnik vydal.

Výkaz cash flow je tabulka, která podle sestavená podle jistých pravidel a ukazuje nám jednotlivé složky cash flow – jak se která složka celkového cash flow změnila, jak a čím bylo celkové CF ovlivněno. Zpravidla se výkaz cash flow dělí na 3 části – provozní cash flow, investiční cash flow a cash flow z financování. Kladná hodnota značí příjem peněz, záporná výdaj.

b)

Jednoduchý výkaz cash flow se vytvoří sepsáním všech událostí, které měly vliv na změnu peněz v podniku. Tento soupis je dost obsáhlý a u nepřehledný. U Západočeské překlíčky by vypadal takto:

Datum	Druh transakce	Vliv na cash flow	Část cash flow
8.1.2005	Úhrada za výrobky z loňského roku	+ 150	provozní
16.1.2005	Výplaty mezd	- 1 800	provozní
19.1.2005	Záloha na materiál	- 400	provozní
20.1.2005	Správní poplatek – změna v OR	- 1	provozní
21.1.2005	Poštovné	- 4	provozní
25.1.2005	Zaplacení dodavatelských faktur	- 1200	provozní
25.1.2005	Úhrada faktury za lis	- 1000	investiční
31.1.2005	Úmor úvěru	- 5000	financování
31.1.2005	Úrok z úvěru	- 500	provozní
	Celkem cash flow	- 9755	

c)

Výkaz cash flow sestavený nepřímou metodou by u naší firmy vypadal takto:

<i>Hospodářský výsledek běžného období</i>	3 072
Provozní činnost	
změna odpisů	+ 1305
změna stavu zásob	- 300
změna stavu NV	- 160
změna stavu výrobků	- 920
změna stavu pohledávek	- 6750
změna stavu závazků vůči dodavatelům	+ 23
změna stavu závazků vůči zaměstnancům	- 10
<i>Cash flow z provozní činnosti</i>	- 6 812
Investiční činnost	
změna stavu dlouhodobých aktiv	- 1 015
<i>Cash flow z investiční činnosti</i>	- 1 015
Financování	
změna stavu úvěru	- 5 000
<i>Cash flow z financování</i>	- 5 000
Celkem cash flow (HV+CFP+CFI+CFF)	- 9 755

d)

Podnik sice dosáhl zisku 3072, ale jelikož mu nebylo zaplaceno v hotovosti (či na účet) nýbrž na fakturu, peníze neobdržel. Měl také velké výdaje v provozní činnosti (způsobené právě nárůstem pohledávek = neobdržením hotovosti), výdaje v investiční činnosti (nákup lisu) a výdaje ve financování (umožňování dluhu). Neschopnost zaplatit mzdy je tedy způsobena významným odlivem finančních prostředků a minimálním přísunem finančních prostředků. Prodej výrobků (i když s velkým ziskem) na fakturu nijak neovlivní podnikové peníze.

Západočeská překlížka

Zahajovací rozvaha (tis.) k		1.1.2005	
Dl. aktiva	140 000	ZK	60 000
-oprávky	-30 000	HVML	10 700
Materiál	900		
NV	100	Úvěr dl.	45 000
Výrobky	500	kr. část. úvěru	5 000
Pohledávky	2 500	Dodavatelé	1 500
Banka	9 990		
Pokladna	10	Zaměstnanci	1 800
Aktiva	124 000	Pasiva	124 000

Konečná rozvaha (tis.) k		1.1.2005	
Dl. aktiva	141 015	ZK	60 000
-oprávky	-31 305	HVML	10 700
Materiál	1200	HV	3 072
NV	260	Úvěr dl.	40 000
Výrobky	1420	kr. část. úvěru	5 000
Pohledávky	9 250	Dodavatelé	1 523
Banka	240		
Pokladna	5	Zaměstnanci	1 790
Aktiva	122 085	Pasiva	122 085

Druhé členění nákladů

Popis transakce				(tis)	Aktiva																					
č	Datum	Popis	účel	Částka	Dl. aktiva		Oprávký		Materiál		Ned. výroba		Výrobky		Pohledávky		Banka		Pokladna		Dl. úvěr					
					MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D				
0	1.1.2005	Počáteční zůstatky			140 000			30 000	900		100		500		2 500		9 990		10			45 000				
1	1.1.2005	odpisy strojů	výroba	250				250																		
2	1.1.2005	Odpisy budov (90% výroba, 10% administrativa)	výroba, adm	500				500																		
3	1.1.2005	odpisy patentů	výroba	400				400																		
4	1.1.2005	odpisy kancelářského zařízení (v oddělení prodeje)	prodej	20				20																		
5	1.1.2005	odpisy nábytku a počítačů v kancelářích	adm	30				30																		
6	1.1.2005	odpisy laborotní aparatury a počítačů v laboratoři	vývoj	100				100																		
7	1.1.2005	odpis auta ostrahy	adm	5				5																		
8	3.1.2005	faktura za materiál (dřevo; převzato na sklad)		800					800																	
9	5.1.2005	spotřeba materiálu ve výrobě (dřevo)	výroba	600						600																
10	7.1.2005	spotřeba materiálu ve výrobě (chemikálie)	výroba	100						100																
11	8.1.2005	odběratel uhradil na BÚ fakturu za výrobky, které nakoupil loni		150											150		150									
12	13.1.2005	faktura za marketingový průzkum	marketing	80																						
13	13.1.2005	faktura za lístky na ME ve fotbale pro management	adm	25																						
14	13.1.2005	faktura za materiál, materiál převzat na sklad (chemikálie)		200					200																	
15	13.1.2005	faktura za daňové poradenství	adm	35																						
16	13.1.2005	faktura za účast účetní na školení	adm	2																						
17	15.1.2005	faktura za hostesky od agentury	marketing	20																						
18	15.1.2005	faktura za propagační předměty (ihned spotřebovány, tj. rozdány)	marketing	5																						
19	16.1.2005	faktura za MS Office		15	15																					
20	16.1.2005	výplaty mezd z minulého měsíce (z BÚ)		1 800														1800								
21	18.1.2005	faktura za telefony	adm	40																						
22	19.1.2005	poskytnutá záloha na nákup materiálu z BÚ		400											400		400									
23	20.1.2005	správní poplatek za provedení změn v obch. rejstříku (placeno z pokladny)	adm	1																	1					
24	21.1.2005	Poštovné (zaplaceno z pokladny)	adm	4																	4					
25	25.1.2005	zaplacení dodavatelských faktur z BÚ		1 200														1200								
26	25.1.2005	nákup lisu (faktura)		1 000	1000																					
27	25.1.2005	úhrada faktury za lis z BÚ		1 000														1000								
28	31.1.2005	nárok na mzdy - key accounts managers (prodej)	prodej	200																						
29	31.1.2005	nárok na mzdy - asistenti (prodej)	prodej	100																						
30	31.1.2005	nárok na mzdy - brand manager (marketing)	marketing	40																						
31	31.1.2005	nárok na mzdy - trademarketing (marketing)	marketing	30																						
32	31.1.2005	nárok na mzdy - správa majetku	adm	40																						
33	31.1.2005	nárok na mzdy - management	adm	400																						
34	31.1.2005	nárok na mzdy - účtárna a kontrolling	adm	70																						
35	31.1.2005	nárok na mzdy - výroba	výroba	700																						
36	31.1.2005	nárok na mzdy - vývojové oddělení	vývoj	150																						
37	31.1.2005	nárok na mzdy - hasiči, vrátní a ostraha	adm	60																						
38	31.1.2005	úmor úvěru (hrazen z BÚ)		5 000														5000				5000				
39	31.1.2005	úrok z úvěru (hrazen z BÚ)	fin	500														500								
40	31.1.2005	faktura za službu monitoring tisku	marketing	1																						
41a	31.1.2005	Ned. výroba - zachycení nově vyrobené ned. výroby		2500							2500															
41b	31.1.2005	a její dokončení - bylo dokončeno 90% z celkové NV (tj. 90% z původní +nové)		2340								2340	2340													
41c	31.1.2005	přírůstek výrobků v důsledku dokončení NV		2340																						
42a	31.1.2005	prodej dřevotřískových desek na fakturu		6 500											6500											
42b	31.1.2005	vyskladnění prodaných výrobků - 1/2 stávajícího skladu		1420										1420												
Strany MD a D sedí																										
		součty			141 015	0	0	31 305	1 900	700	2 600	2 340	2 840	1 420	9 400	150	10 140	9 900	10	5	5 000	45 000				
		konečné zůstatky rozvahových účtů			141 015			31 305	1 200		260		1 420		9 250		240		5			40 000				
		Celkem hlavní veličiny			Aktiva: 122085																					
		pozn:	počítá se s použitím průběžného způsobu účtování o NV a výrobcích.																							

Druhové členění nákladů

Závazky						Vlastní kapitál																					
Kr. část		Dodavatelé		Zaměstnanci		N - úroky		N - odpisy		N - spotř. m.		N - mzdy		N - poplatky		N - služby		V - ZS NV		V- ZS Výrobní		V - tržby (výř)		HVML		ZK	
MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D	MD	D
	5 000		1 500		1 800																				10 700		60 000
								250																			
								500																			
								400																			
								20																			
								30																			
								100																			
								5																			
			800								600																
										100																	
																	80										
			80											25													
			25																								
			200																								
			35														35										
			2											2													
			20														20										
			5														5										
			15																								
					1800																						
			40											40													
														1													
														4													
			1200																								
					1000																						
			1000																								
						200						200															
						100						100															
						40						40															
						30						30															
						40						40															
						400						400															
						70						70															
						700						700															
						150						150															
						60						60															

Účelové členění nákladů

[illegible]

Účelové členění nákladů

[illegible]